

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Fotografie J. Valigury

ROČNÍK XXIV.

ČERVENEC - SRPEN 1983

PĚČE O STARÉ OBČANY

Naše socialistická společnost věnuje potřebnou pozornost a péči starým, sociálně potřebným, zdavotně postiženým a osamělým občanům.

I v našem městě se těmto otázkám věnuje soustavná pozornost, o čemž svědčí postupné rozšiřování a zkvalitňování pečovatelských služeb a tím i vytváření stále lepších životních podmínek pro klidné a spokojené stáří spoluobčanů.

Nákladem téměř 2 milionů Kčs byla dokončena v tř. Sovětské armády rekonstrukce objektu na „Dům s pečovatelskou službou“, ve kterém našlo nový domov se vším potřebným co pro svůj život potřebují 13 občanů.

V nejbližších dnech se do tohoto nově rekonstruovaného objektu také přemístí pracoviště „Okrskové pečovatelské služby“, což bude mít jednak příznivý vliv na samotné prostředí tohoto pracovního kolektivu, ale i na zkvalitnění poskytovaných pečovatelských služeb.

A že pečovatelské služby v našem městě poskytované jak profesionálními, tak i dobrovolnými pečovatelkami jsou na velmi dobré úrovni, svědčí slova uznání a poděkování občanů za péči, kterou jim poskytuje naše socialistická společnost, na jejímž budování se také aktivně podíleli.

Byl tak splněn jeden z dalších úkolů volebního programu NF a je žádoucí, aby i v dalším období byly tyto nezištné a potřebné pečovatelské služby rozšiřovány a dále zkvalitňovány. -AL-

Kapitolky o lázních Teplících nad Beřvou

PhDr. Bohumír Indra

NOVOSTAVBA LÁZEŇSKÉ A RESTAURAČNÍ BUDOVY V TEPLICÍCH N. B. R. 1865 A PRVNÍ NÁJEMCI LÁZŇÍ

Po zrušení poddanství r. 1848 a vyvazení poddanských gruntů z vrchnostenských dávkových a platových povinností hledala šlechta možnosti výhodného a výnosného investování získaných vyvazovacích kapitálů v průmyslu a jiném podnikání. Ústřední správa velkostatků knížete Dietrichštejna ve Vídni, spravující těž panství Hranické včetně lázní Teplíc viděla jednu takovou možnost v lepším využití lázní Teplíc a jejich léčivých vod. Vedl ji k tomu stále narůstající zájem i středních vrstev obyvatelstva o lázeňskou léčbu a společenský pobyt v lázních vůbec. Majitel hranického panství a lázní Teplíc kníže Josef z Dietrichštejna souhlasil s předloženým návrhem zborit starou sešlou a nedostačující budovu lázní i budovu teplického hostince a nahradit je novou, moderně vybavenou velkou lázeňskou budovou, přestavět budovu lázeňského hostince a rozšířit ji o jídelnu a společenský sál, které by poskytly lázeňským hostům a návštěvníkům lázní veškeré pohodlí a příjemný pobyt, a zvýšily návštěvnost lázní. Vložené finanční prostředky se měly vrátit po několika letech ze zvýšeného nájemného lázní, z léčebných poplatků a zvýšeného příjmu ze šenku vrchnostenského vína a piva v lázeňské restauraci. Už r. 1856 byly správu velkostatku vyžádány z Teplíc vzorky vody z hlavního pramene a z pramene za kapli pro chemickou analýzu, kterou r. 1857 provedl proslulý lékař Dr. František Schneider, profesor Josefské akademie ve Vídni. Později bylo zasláno do Vídně několik beden s velkým počtem lahví teplické kyselky, z dalších záslisek však sešlo pro nedostatečné uzávěry lahví a únik kysličníku uhličitého, jehož zamezení by vyžadovalo speciální zařízení pro uzávěr lahví. Pro úmrtí

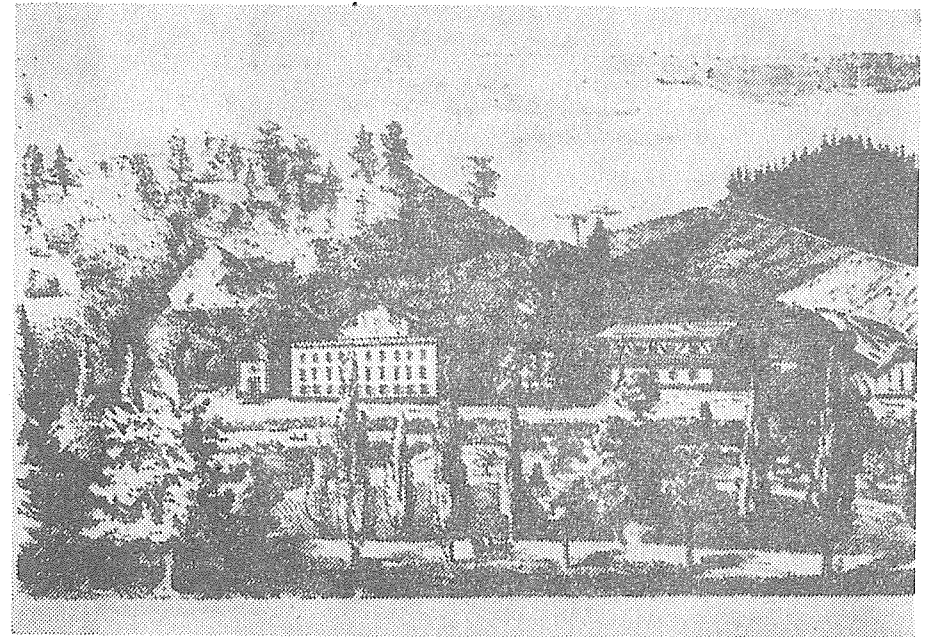
knížete Josefa z Dietrichštejna r. 1858, posledního mužského člena rodu a nevyřešené otázky rozdělení rodového fideikomisu, byly všechny tyto plány zatím odloženy. R. 1860 po právním zrušení fideikomisního svazku majetku, Dietrichštejnů byl všechn majetek rozdělen mezi 3 pozůstalé dcery. Velkostatek Hranice a Lipník n. B. zdědila r. 1862 mladší dcera Gabriela, provdaná kněžna z Hatzfeld Wildenburku. Ta po prohlídce stavu lázeňské budovy, postavené r. 1813 a nevlídné staré hospody v Teplících dala již r. 1863 souhlas k novostavbě lázeňského hostince podle záměrů svého otce. Stavbu měl provést hranický stavitel Klement Zástěra, který však téhož roku zemřel. Vyhotovením plánů a rozpočtů stavby byl proto pověřen stavitel Josef Ziak z Lipníku n. B., který je vyhotovil podle daných pokynů a odevzdal koncem března r. 1864. Představenstvo obce Zbrašova vydalo povolení ke stavbě 20. listopadu 1864 (lázeňská budova čp. 24 a budova hostince čp. 23 ležely na katastru obce Zbrašova), komisionálního jednání na místě se zúčastnila i kněžna. Nová třípodlažní lázeňská budova měla mít podle zpracovaných plánů délku 17 sáhů (asi 32¼ m) a šířku 7 sáhů (asi 13 a ¼ m), a měla být postavena od základů z tvrdého materiálu. V přízemí měly být umístěny lázně, v obou poschodích byty pro lázeňské hosty. Nová budova lázeňského hostince se měla postavit s použitím části zdiva starého hostince na jedno poschodí, dole s velkým výčepem, kuchyní, v prvním poschodí s velkou jídelnou a tanečním sálem a 7 světnicemi pro hosty, plán byl však později pozmeněn. K celé stavbě hostince měla být přistavena ze tří stran dřevěná galerie, přístupná ze sálu a pokojů hostů. Stará jednopatrová lázeňská budova byla r. 1864 zcela zbořena a na jejím místě postavena r. 1865 nová dvoupatrová zděná budova v jednoduchém tzv. italském stylu, jednopatrová budova lázeňského hostince postavena ve stylu švýcarském. Vnitřní zařízení obou budov bylo dokončeno r. 1866. Celkový stavební náklad činil 28 386 zl.

Nově postavený lázeňský dům měl v přízemí 15 vanových kabin, 1 plnou lázeň a 1 parní a sprchovou lázeň. Zadní část přízemí budovy bylo z velké části vyhrazeno pro sací a tlakovou pumpu o 4 HP, pro parní kotel a hlavní pramen, z něhož byla minerální voda vedena rourami přímo do van ze silného plechu, tam dostatečně ohřáta parou, vedenou do dvojitého dna van, aby ztráta kysličníku uhličitého přímým ohříváním byla co nejmenší. Dno van bylo opatřeno dřevěným roštem, aby se zamezil přímý styk s kovem. V 1. poschodí budovy bylo 12, v 2. poschodí 13 světlých, komfortně vybavených obývacích místností pro lázeňské hosty. Střešní terasa budovy, přístupná pro ubytované lázeňské hosty, byla pokryta masou cementu, opatřena lavicemi a ozdobena květinami. Švýcarský dům lázeňského hostince měl po změně plánu v přízemí restaurační lokály a lázeňský salón, v 1. poschodí 10 obytných místností.

Pro rozšíření a proměny a zvětšení lázeňského území byla zakoupena a připojena k lázním sousední pasekářská usedlost čp. 425 i se zahradami a pozemky, v lese za kapli zřízeny procházkové chodníky. V r. 1867 byly provedeny geology z Vídně pokusné vrty do hloubky pro zachycení silnějších pramenů a správa velkostatku zadala velkou objednávkou několika tisíc 1 a 1 1/2 mázových lahví (1 máz — 1,41 l) na plnění a zasilání minerální vody. Kněžna se postarala také o lepší propagaci lázní ve Vídni a velkých městech. Na její žádost napsal vídeňský lékař Dr. L. Gottlieb Kraus r. 1867 německou brožuru o lázních Teplících n. B. z hlediska lékařského, která vyšla téhož roku tiskem ve Vídni s obrazem vzhledu lázní a okolí, který reprodukuje. Kraus popsal polohu lázní, klimatické poměry, historii teplických minerálních vod, podává podrobnou chemickou analýzu menšího pitného pramene u lázní a hlavního pramene lázeňského domu, hodnotí léčebné účinky teplických pramenů, léčebné prostředky lázní a místní poměry, připojil také popis Propasti a zajímavý popis Černotínských jeskyní, objevených teprve roku 1866, jak je popsal hranický Tadeáš Millian toho roku ve vídeňském ilustrovaném žurnále. Podle připojeného tarifu cen a lázeňského a domovního řádu byly větší pokoje 1 nebo 2 lůžkové, menší 1 lůžkové

pronajímány za stanovenou cenu na týdenní pobyt resp. i jednodenní pobyt za vyšší cenu. Cena vanové koupele byla stanovena podle počtu objednaných koupelí, s ohřátou minerální vodou v 1. třídě za 35 krejcarů, ve 2. třídě za 25 kr., s neohřátou minerální vodou za 25 resp. 18 kr. Za parní koupel s dodáním prádla a za plnou koupel placeno 45 kr. Pobyt ve vanové koupeli byl omezen na 45 minut, v parní lázni na 1 hodinu.

Po dostavbě a vybavení lázeňské a restaurační budovy byly Teplické lázně pronajaty správou velkostatku pruskému pachtýři z Vratislavě, který však nájem nenastoupil pro vzniklou válku prusko-rakouskou r. 1866. Proto byl pacht znovu vypsán a lázně pronajaty od 15. 3. 1868 na 3 roky Žofii Tollichové z Hranic, již odevzdány lázně s celým mobiliářem, podrobně sepsaným. Současně byla uzavřena smlouva s lékařem Dr. Vilémem Wolfem v Hranicích na lékařský dozor v lázních v lázeňské sezóně za honorář od lázeňských hostů, a smlouva se strojníkem, obsluhující parní stroj v budově lázní. Tollichová měla platit nájem za rok 1868 700 zl., za rok 1869 800 zl., za rok 1870 1000 zl. Protože parní stroj, dodaný roku 1866 vídeňskou strojní továrnou Sigl pro závadu r. 1869 nefungoval, utrpěla Tollichová škodu, lázně fungovaly jen 4 měsíce od počátku června. Ze sporu Tollichové se správou velkostatku o placení nájemného se dovídáme, že v r. 1868 bylo v Teplicích spotřebováno na ohřátí minerálních koupelí parou 10 vagónů kameného uhlí na přípravu 6000 koupelí, r. 1869 při pozdějším otevření lázní 12 vagónů na 5200 koupelí, v r. 1870 připraveno 7000 koupelí. Tollichová se také zdráhala postavit na pravém břehu Bečvy proti lázním koňskou stáj s kůlnou pro kočáry a k pobytu kočích, dovážejících hosty z hranického nádraží a z města do lázní, o kterou usilovala správa velkostatku. Chtěla využít boudu pro výčep piva a pálenky ze zámeckého pivovaru a pálenice na frekventované silnici Hranice—Černotín, od něhož očekávala roční čistý výnos 500 zl. Nájem lázní nebyl jí proto prodloužen a již r. 1870 jednáno s jinými zájemci. Lázně se vším příslušenstvím byly pak pronajaty od 15. 3. 1871 na 12 let (žádal o nájem na 20 let) lékař Dr. Jiřímu Hadingerovi, nájemci lázní v Luhačovicích. Žádal však o rozšíření objektu lázní o louku Smetánku na pravém břehu Bečvy proti lázním k založení parku, také zahradu, připojenou k hostinci od pasekářského gruntu chtěl proměnit v park. Žádal dále o povolení zavést v Teplicích léčbu pití čerstvé ovčí syrovátky, jak ji prováděl v Luhačovicích, a o místo pro ustájení 200 ovcí, které měl v Luhačovicích. Správa velkostatku navrhla už r. 1868 kněžně na doporučení tří lékařů zřídit v Teplicích léčebný ústav pro pití ovčího mléka, čímž by se celá lázeňská návštěva z Rožnova p. R. a Bystřice p. H., kde pití ovčího mléka bylo již zavedeno, stáhly do Teplic. Kněžna to však odmítla, protože nechtěla trpět ovce v blízkosti lázní. Nyní souhlasila, když Hadinger se uvolil umístit své ovce na hradě Helfštýně a najmout tam pastvisko pro 100 ovcí s bytem pro šafáře. Nájemné z lázní bylo stanoveno v prvním roce na 600 zl. a mělo se počně zvyšovat o 100 zl. až na 1600 zl. v devátém a dalších letech nájmu. Kněžna si vymínila z nájmu poslední, nejbližší vanovou kabinu v přízemí lázní k výlučnému svému používání s povinností nájemce lázní řádné přípravy koupelí atd. Hadinger převzal movitý i nemovitý inventář lázní včetně lázeňské kaple a dřevěné lávky přes Bečvu. Hned po převzetí vymohl, že kněžna jako majitelka lázní požádala r. 1871 u ministerstva o povýšení a prohlášení Teplic n. B. za lázeňské místo (Curort). Téhož roku dal Hadinger postavit mezi lázeňskou budovu a lázeňským hostincem krytou promenádní chodbu (dnešní restaurační kavárna), dlouhou 70 m a širokou 4 m, jež spojila obě dosud izolované budovy a umožnila lázeňským hostům potřebný pohyb z budovy do budovy i pobyt venku při špatném počasí. Chodba spočívala na 12 sloupech a byla dekorována růžemi. Naproti lázním při silnici Hranice—Černotín dal postavit dřevěnou boudu pro fiakristy, dovážející hosty z Hranic do lázní a z lázní do Hranic. Výčep piva a pálenky, o který usilovala správa velkostatku, město Hranice však nepovolilo, protože bouda stála na katastru města, na němž mělo výhradní právo výčepu piva z měst-

Lázně Teplice n. B. v r. 1867. Nová lázeňská a restaurační budova. Dřevoryt L. Hahna.

ského pivovaru město Hranice. Ze zprávy, kterou podal dr. Hadinger v prosinci r. 1871 za první rok nájmu kněžně se dovídáme, že v sezóně od 15. května do 15. září bylo v lázních ubytováno 129 lázeňských hostů, kromě hostů ubytovaných v Hranicích, na Zbrašově a v Černotíně. Celkem bylo připraveno 5000 koupelí, pitnou kúru ovčí bralo 300 hostů. K tomu účelu choval Hadinger na Helfštýně 100 až 150 ovcí nejlepší karpatské rasy. Denně nadojené mléko používáno ohříváním a cezením k přípravě sladké ovčí syrovátky, dopravované denně do Teplic k pitné kúře. Z připojeného seznamu lázeňských hostů za rok 1871, bydlících v Teplicích zjišťujeme, že se toho roku kromě jiných léčil v Teplicích od 19. srpna do 17. září Arnošt Förchtgott Tovačovský, profesor hudby z Vídně, známý český hudební skladatel, který se tu léčil i příštího roku, kdy přijel již 30. června a pobyl tu až do září. Tehdy tu složil píseň Rozloučení s Mariánským údolím, věnovanou lázeňským hostům. Hadinger uvádí ve své zprávě za r. 1871 podrobné způsoby a výsledky léčby při různých nemocech, jak je provádí v Teplicích. Za poznamenání stojí i jeho obava z plánované výstavby kanálu Odra—Dunaj pro lodní dopravu, který má vést přes Teplice a zničit by lázně.(!) Z toho důvodu se nemohl odhodlat ke zřízení parku na louce proti lázním. Ve zprávě i v dalších dochovaných ročních zprávách si stěžuje na stálý nedostatek potřebných bytů pro lázeňské hosty. Kněžna povolila proto r. 1875 postavit na svůj náklad nový jednoduchý obytný dům u hostince s 8 pokoji, později dala vystavět ještě 3 byty nad lednicí za restaurací.

Hadinger dal čtené minerální prameny, vystupující volně pod kaplí zachytit na způsob ohrazené studně a zavedl řádnou pitnou kúru teplické kyselky u lázeň-

ských hostů. Zavedl také přidávání extraktu z jehličí smrků do koupelí. Založil nová promenádní místa v okolí lázní, osázel je jehličnatými stromy, upravil také promenádní cestu alejí lip na pravém břehu Bečvy. Zavedl v lázeňské sezóně promenádní koncerty v lázních dvakrát týdně, v lázeňském sále umístil piano pro zábavu hostů. Správa lázní pořádala občas také koncerty umělců v lázeňském sále, připravovala výlety do okolí, partie lodiček na Bečvě aj. Obliba a návštěvnost Teplických lázní pod odborným vedením dr. Hadingera proto stále stoupala. Podle dochovaného tiskem vydaného seznamu lázeňských hostů za rok 1875 bydlelo přímo v Teplících 352 lázeňských hostů. Celkový počet léčených, bydlících též v Hranicích, na Zbrašově a v Černotíně převýšil počet 1000 pacientů. Slibný rozkvět lázní Teplíc byl však ukončen odstoupením dr. Hadingera z nájmu lázní a jeho odchodem z Teplíc r. 1879, když se vzdal nájmu lázní ve prospěch laického Židovského podnikatele A. Haase z Olomouce, nájemce knížecího pivovaru v Týně nad Bečvou. Za něho a dalších nájemců lázně Teplice opět upadly a poklesly v malé, zanedbané lázničky.

Frameny a literatura:

Velkostatek Lipník n. B., sign. 3155, 3208, 3597, SOA Opava, pob. Janovice L. G. Kraus, Der Curort Mährisch Teplitz, Vídeň 1867.

Ve Zpravodaji MHLT 1974, prosinec s. 9—12 otiskl prof. L. Novotný v článku „K léčebnému pobytu hudebního skladatele Arnošta Förichtgotta Tovačovského v lázních Teplících n. B.“ dopis z jeho pozůstalosti, odeslaný z Teplíc 2. 6. 1874, potvrzující jeho léčbu v Teplících toho roku. Koncem téhož roku zemřel ve Vídni. V r. 1873 se Förichtgott podle dochované lázeňské listiny v Teplících neléčil.

SLOVA KOLEM NÁS

WINDSURFING

Kdo z nás letos tráví slunečnou dovolenou na březích nějakého velkého jezera nebo přehrady, nemůže si nepovšimnout těch elegantních plachetnic, které na rozdíl od klasických plavidel poháněných pomocí plachty, mají místo lodní části jen jakési prkno, arci v laminátovém provedení, a navíc duté, aby se s ním i na našich vodách, které neoplývají bohatstvím vln mořského příboje, dalo pohodlně plout. A ti, kteří stojí na této pro suchozemšťana vratké věcičce a ladně chytají vítr do plachet, ti se nám nutně jeví jako páni světových moří. A to je windsurfing, tj. plavba, spíše klouzání po, obrazně řečeno, nekonečných pláních našich vod. Opravdu. Upřímně jim závidíme jejich produkci i to, s jakou lehkostí, vykoupenou ovšem mnoha předchozími pády do studených vln, než se tomuto umění naučili, ovládají svá vratká plavidla. A už bez zaujatosti ovšem dodejme, že po éře těch všemožných hlučných motorových lodí se tu najednou objevilo něco, co nejen neruší klidnou pohodu u vody, nýbrž sem velmi vhodně zapadá.

Windsurfing, to je dnes móda, je to nový vodní sport, který si nesporně získal oblibu a o kterém se už dokonce zpívá v pohotově zkomponovaném slágru. A nikdo z těch, kdo si jej broukají anebo stojí na bílém či modrém prkně, si nedělá těžkou hlavu z toho, na čem vlastně pluje a jak se jejich plavidlo jmenuje. Tento nový druh vodního sportu se dokonce uchází o zařazení mezi olympijské disciplíny, a to úspěšně, třebaže některé technické, zvláště patentové otázky tomu stojí v cestě.

Nás ovšem zajímá, jak tento nový sport i plavidlo, s nímž se realizuje, vlastně pojmenovat. Jenže tu, jak se zdá, se vydáváme na tenký led. Vždyť už před několika lety uspořádal časopis Mladá fronta anketu na téma, jak by se dal pro nás zatím nezvyklý cizí výraz nahradit pojmenováním nám bližším. Leč marně. Proč ovšem hledáme nějaký výraz z domácích luhů a strání, či vod? Inu proto, že uvedené anglické slovo je pro většinu uživatelů, přirozeně kromě těch šťastných majitelů onoho báječného plavidla, zohla nesrozumitelné, nic jim neříká. Je to proto, že výraz „windsurfing“ není zakotven v současné české slovní zásobě. Ani jeho první část — „vind“, anglicky „vír, proud větru nebo vzduchu“, ani jeho druhá „suri“ — „pěnivý příboj“, respektive — „surfing“ — „příboj vln“, nebo česky řečeno „že jsou velké vlny“, nejsou běžné v naší domácí slovní zásobě (inu, jsme národ suchozemský). Oč bylo například snažší převzít do češtiny např. takový „nohejbal“! Ač v tomto případě jde o značnou zkomoleninu (odborně se tomu říká kalk), je tento výraz srozumitelný, neboť jeho druhá část je společná s řadou jiných výrazů: fotbal, basketbal, volejbal (za anglické „ball“ — tj. míč) a nadto jeho první část „nohej“, byť svérázná, má ve svém základu poctivou českou „nohu“. Navíc výraz „windsurfing“ obsahuje hlásku, ono divně -u-, uváděné ve slovnících jako vyslovované ə:, které se v angličtině vyslovuje temně (vzdálenou obdobou, nám ovšem bližší, je v němčině realizace přehlasovaného ä, ê, ö, ü). Pro spisovnou českou výslovnost však platí zásada (pravidlo), že hlásky, které náš jazyk nezná, se nevyslovují způsobem běžným v původním jazyce. Tak např. nevyslovujeme francouzská slova s nosovkami, ba ani ono typické francouzské čípkové [r] — čípkové proto, že se při jeho tvoření neúčastní špička jazyka, nýbrž čípek, to jest ten malý výrůstek v hrdle, který obvykle vidí jen náš pan doktor, když zjišťuje, máme-li zdůřelé mandle. Je proto až dojemné, leč z hlediska české výslovnosti nesprávné, s jakou nonšalancí vyslovuje ono anglické ə: ve zmíněné písničce náš populární zpěvák.

To jsou tedy hlavní důvody, proč je pro nás výraz „windsurfing“ nepřijatelný. Tím ovšem ještě neříkáme, jak se z té šlamastiky dostat, jak najít výraz, který by po všech stránkách vyhovoval. Při hledání východiska nám nemohou pomoci ani blízké slovanské jazyky, neboť i ty zápasí s podobnými potížemi. A tak nám nezbyvá, než vydat se cestou, která je sice komplikovaná, leč která je obvyklá při tvoření nových pojmenování, to jest začít zešíroka. Jestliže přistoupíme na to, že podstatou našeho nového sportu je klouzání po vodě, třebaže pomocí plachty, pak základem domácího ekvivalentu na cizí „windsurfing“ může být jen sloveso „klouzat“. Nahlédneme-li do slovníků spisovného jazyka českého, najdeme zde opravdu slovo „klouzák“, tj. „člun zvláštního tvaru, který po dosažení jisté rychlosti klouže po hladině“, jak to stojí v akademickém Příručním slovníku českého jazyka. V obdobném významu uvádí toto slovo i novější Slovník spisovného jazyka českého. Abychom však skutečnost pojmenovali co nejřetněji, měli bychom k tomu přidat, že toto klouzání se děje pomocí plachty, (výraz „surfing“ totiž označuje po vodě pomocí „prkna“ bez plachty), tedy „plachetní klouzák“ nebo „klouzák“. A uvedený sport — „plachetní klouzání“. Mohlo by se toto plavidlo nazvat i obdobným několikáslovným pojmenováním „vodní plachetní klouzadlo“ (podobně jak plavidlo).

Po tomto poněkud obsáhlém výkladu bych vás chtěl ubezpečit, že mně nejde o to, za každou cenu vytvořit nové pojmenování, spíše jsem chtěl ukázat, jak je někdy problematika nových pojmenování složitá, nicméně, že se dá řešit výrazy spisovného jazyka. Jak to všechno dopadne, to ukáže teprve čas. -fh-

ZÁVODNÍ VÝBOR POŠTA HRANICE

uspořádal 14. května pro zaměstnance dříve narozené, kteří užívají zasloužilého odpočinku v důchodě, zájezd do lázní Luhačovic. Zúčastnilo se 40 důchodců, kteří si prohlédli lázně, ochutnali léčebné vody a pak se šli u dobrého obědu v hotelu Alexandrie. Na zpáteční cestě odpočívali v krásné přírodě u přehrady. Pak ještě navštívili Helfštýn, kde si každý prohlédl se zájmem opravené nádvoří a trosky hradu, které se opravují. Odpoledne byla podána výborná svačina.

Po odpočinku se vraceli všichni velmi spokojeni se zájezdem i s počasím domů.

Děk za pozornost a obětavou práci pro bývalé zaměstnance členům výboru ROH pošta Hranice.

Marie Kroupová

ZDAŘILÁ VÝSTAVA

Jednou z aktivních společenských organizací NF je v našem městě „Základní organizace Svazu invalidů“.

Výsledkem její iniciativy je již tradičně úspěšné plnění socialistických závazků uzavíraných na počest významných výročí, uplatnění členů i v pracovním procesu, ale zejména aktivní účast na společenském životě města a na plnění volebního programu NF.

Je tomu tak i v současném období, kdy ZO SI pod záštitou Sociální a zdravotní komise MěstNV uspořádala ve II. čtvrtletí v prostorách „Klubu důchodců výstavu ručních prací“.

Bylo vystavováno celkem 250 exponátů a pro nedostatek prostorové kapacity se již na mnohé další ruční práce nedostalo a byly proto odřeknuty.

Na výstavě tak bylo mnoho krásných a vzácných výšivek, exponátů ze dřeva, velmi přitažlivé byly ručně vázané koberce TAPIKA a řada dalších pozoruhodností. A tak za 6 dnů navštívilo výstavu téměř 1300 občanů a návštěvníků města, kteří odcházeli spokojeni, o čemž svědčí mnohé pochvalné zápisy a slova uznání v „Pamětní knize“. Mnozí návštěvníci však s politováním konstatovali, že vystavované exponáty nejsou prodejné.

Je proto nutné poděkovat ZO SI za uspořádání zdařilé výstavy, za projevenou iniciativu a účast na kulturně společenském životě města.

Vzhledem k tomu, že výstava ručních prací se těšila velkému zájmu veřejnosti je jistě správné rozhodnutí ZO SI organizovat tuto výstavu každoročně, avšak v kapacitně vhodnějších prostorách.

A tak Základní organizace Svazu invalidů opět úspěšně splnila jeden z úkolů svého socialistického závazku uzavřeného na počest 35. výročí Vítězného února.

-AL-

ZEMŘELÍ OBČANÉ HRANIC V MĚSÍCI KVĚTNU 1983

Borůvka Josef, Hranice — kpt. Jaroše 1370, nar. 25. 11. 1913
Zdráhala František, Hranice — Pod Krivým 447, nar. 26. 7. 1914
Friebová Zdenka, Hranice, Čsl. armády 184, nar. 18. 6. 1920
Cvešpr Ladislav, Velká 54, nar. 4. 12. 1915
Hapala Jiří, Velká 18, nar. 20. 4. 1941
Musil Vincenc, Drahotuše — Hranická 427, nar. 15. 2. 1908
Hermanová Marie, Hranice, Zborovská 1283, nar. 23. 7. 1909
Sindlerová Markéta, Hranice — Leningradská 1431, nar. 21. 4. 1924
Zlámala Bohumil, Hranice, Sklený kopec 1637, nar. 30. 12. 1909
Palička František, Drahotuše — Zahradní 301, nar. 22. 11. 1904
Tomečka Adolf, Hranice — Sovětské armády 244, nar. 21. 8. 1909
Březinová Františka, Hranice — Sklený kopec 1220, nar. 25. 3. 1897
Žakovčík Vojtěch, Středoleší, nar. 17. 7. 1898

Čest a věčná památka všem zemřelým spoluobčanům!

Kursy JKP pro školní rok 1983—84

Hudební kursy

Výuka hry na klavír, přijímáme děti od 7 do 15 let. Kurs běží po celý školní rok, vyučování 2X v týdnu. Kursovné 95 Kčs měsíčně.
Lektor: Hynek Vojanec

Kursy šití a kreslení stříhů

Kurs má 10 lekcí, vyučování 1X v týdnu. Vyučovací dny pondělí a středa v odpoledních i večerních hodinách. Kursovné 150 Kčs.
Lektorky: Marcela Červinková a Naďa Trávníková

Kursy jazykové

Angličtina
— pro začátečníky i pokročilé. Vyučování 1X v týdnu (čtvrtek) od října 1983 do konce června 1984. Kursovné 200 Kčs.

Němčina
— pro začátečníky i pokročilé. Vyučování 1X v týdnu (úterý) od října 1983 do konce června 1984. Kursovné 200 Kčs.
Lektoři: Jiřina Kučirková, PhDr. Alois Hanzlíček

Kursy společenského tance a chování

Jsou určeny začátečníkům. Vyučování 1X v týdnu od konce září do konce t. r., vyučovací dny čtvrtek a pátek v odpoledních a večerních hodinách. Kursovné 150 Kčs.

Lektoři: Eva Koplíková
Venuše a Karel Chvatíkovi

FESTIVAL DECHOVÝCH HUDEB V HRANICÍCH

Jednotný klub pracujících v Hranicích uspořádal v neděli 12. června t. r. v letním kině v rámci oslav 100 let Koncernového podniku SIGMA přehlídku dechových hudeb z okresu Přerov. Jako host vystoupila dechová hudba města Oederanu z NDR, která absolvovala dva předkoncerty a to v sobotu 11. června odpoledne na náměstí Klementa Gottwalda v Hranicích a v neděli 12. června dopoledne v lázních Teplice nad Bečvou.

Hranice se tak staly městem Festivalu dechových hudeb. Již po desítky let město prostřednictvím svých hudebních souborů rozdává radost a dobrou pohodu občanům a návštěvníkům města i pacientům lázní Teplíc. V rámci festivalu vystoupilo úspěšně 5 orchestrů: Dechová hudba **Záhoranka**, řízená Antonínem Michalicou, velká dechová hudba z **Oederanu**, která má dlouholetou družbu s velkou dechovkou JKP Hranice, řízená kapelníkem Holgem Uhlmanem, dále dechová hudba **HCV Hranice**, řízená Františkem Juráčem, dechová hudba **Přerovanka**, řízená Stanislavem Špílerem a velká dechová hudba **JKP Hranice**, řízená Josefem Slimáčkem, která svými skladbami pořad uzavřela. Hranická velká dechová hudba se představila třemi skladbami; první koncertní skladba od Rudolfa Myšky „Pohlednice z Tarenta“ byla v Hranicích uvedena poprvé; druhá skladba od Jana Pavla „Sváteční romance“ se hrála za přítomnosti skladatele. Ve skladbě se dobře uplatnily dvě sólové baskřídlovky; třetí skladba zasloužilého umělce Jindřicha Pravečka Tancuj — tancuj“ byla zpracována na základě oblíbené národní písně v různých uměleckých variacích.

Závěrem byl skutečně krátký monstr — koncert se společným vystopením všech účinkujících hudeb v počtu 180 hudebníků. Byly zahrány oblíbené pochody Františka Kmochá — „Andulko Šafářová“, „Muziky — muziky“, Můj koníček“ a pochod Emila Štolce „Sly panenky“.

Celý program Festivalu dechových orchestrů uváděl zábavnou formou Arnošt Borovec, herec Divadla P. Bezruče z Ostravy.

V. Richtár

MĚSTSKÁ KNIHOVNA UPOZORŇUJE

své čtenáře, že v měsíci červenci a srpnu bude knihovna v sobotu uzavřena. Ostatní půjčovni dny v týdnu jsou beze změny.

V oddělení pro mládež bude půjčovni doba po dobu prázdnin upravena takto:

pondělí:	12—16 hod.
úterý:	—
středa:	—
čtvrtek:	12—16 hod.
pátek:	12—16 hod.

ŽIVOTNÍ JUBILEA OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA V MĚSÍCI ČERVENCI A SRPNU

75 let:	Marie Unarová, Fierlingerova 1320 Jan Bajgar, Bezručova 816 Marie Bělocká, Gottwaldovo nám. 16 Jarmila Müllerová, Gottwaldovo nám. 90 Anna Větrová, Alešova 1092 Milada Ležáková, Hviezdoslavova 667 Marie Sedláčková, Revoluční nám. 741 Anna Wimětalová, Struhlovsko 1402 Filoména Kuličková, Trávnícká 517 Marie Kašlová, Vrchlického 955 Helena Relská, kpt. Jaroše 1361 Josefa Chmelová, Teplice 98 Florentina Zerzoňová, Struhlovsko 1214 Marie Andrýsová, Komenského 384 Marie Lorencová, Struhlovsko 1403 Marie Spáčilová, Máchova 922 Augustin Popp, Drahotuše, Hranická 314 Rozálie Kryštofová, Slavíč 72 Štěpánka Báhnerová, Teplice 72
80 let:	Cyril Doktor, Pod krivým 725 Pavel Třetina, Havlíčkova 465 prof. Jan Crhounek, Vrchlického 719 Antonín Uhřinovský, Drahotuše, Záchalupčiči 197 Antonie Čaganová, Slavíč 18 Marie Ullmanová, Struhlovsko 1721 Růžena Borková, Gottwaldovo nám. 85 Antonie, Porzycká, Olšovec 65 Marie Zarembová, Vrchlického 825
85 let:	Ludmila Martinková, Gottwaldovo nám. 28 Marie Holešovská, Hromůvka 1519 Kamila Zlámalová, 1. máje 1623 František Gorčica, Komenského 889 Marie Kunovská, Drahotuše, Lipnická 18 Marie Menschiková, Středolesí 52
90 a více let:	Anastasia Červenková, Drahotuše, Lipnická 43 — 91 let

Sbor pro občanské záležitosti při radě MěstNV v Hranicích přeje všem jubilatům dobré zdraví a hodně životní pohody do příštích let.

PROGRAMY KIN

Od 1. do 14. července

PŘEHLEDKA FESTIVALOVÝCH FILMŮ

Letní kino Hranice, za nepříznivého počasí program festivalu v kině Svět

-
- 1.—2. 7. INSPEKTOR BECK V BUDAPEŠTI
Maďarský detektivní film. Mládeži nepřístupno.
-
- 3.—4. 7. THEO PROTI CELEMU SVĚTU
Všemi dopravními prostředky a přes všechny překážky za ukradeným autem. Film NSR. Mládeži nepřístupno.
-
- 5.—6. 7. ÚNOS MORAVANKY
Česká hudební komedie s Ludkem Sobotou a Jiřím Lábusem. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 7.—8. 7. ŽENA V RINGU
Film USA. O ženě, plné energie a muži, který nebyl právě v kondici. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 9.—10. 7. RODINNÝ GANG
Film NDR. Kriminální policie na stopě zlodějí a pokoutních obchodníků s uměleckými předměty. Mládeži nepřístupno.
-
- 11.—12. 7. TŘETÍ NA ŘADĚ
Italský film. O tom, že trpělivost i v lásce přináší růže. Mládeži nepřístupno.
-
- 13.—14. 7. SPORTLOTO
Sovětská střeštěná veselohra o nečekaně vysoké výhře a ztraceném tiketu. Film je mládeži přístupný.

Začátky představení jsou po setmění, tj. ve 21.00 hodin.
V kině Svět ve 21.00 hodin.

KINO SVĚT

-
- 1.—4. 7. VÍTR V KAPSE
Český film. Úsměvný příběh o trampotách dozrávání. Mládeži přístupno. Nevhodné pro děti do 12 let.
-
- 5.—7. 7. ÚSPĚŠNÝ SPOLEČNÍK
Francouzská veselohra. O muži, který pracoval za dva a toho druhého se nemohl zbavit. Mládeži přístupno.
-
- 8.—11. 7. KDO ZABIL JO—ANN MARCUSOVOU
Americký kriminální film, inspirovaný skutečnou událostí. Film je mládeži nepřístupný.

-
- 12.—14. 7. BEZ LÁSKY
Polský film. Nelítostná cesta za vytouženou kariérou. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 15.—18. 7. SUDÁ A LICHÁ
Italská komedie. Riskantní partie s falešnými hráči pokru. Mládeži přístupno.
-
- 19.—21. 7. SYMPATICKÝ DAREBA
Francouzský film. Veselá dobrodružství muže, kterého netěšila nadměrná přízeň žen. Mládeži přístupný.
-
- 22.—25. 7. DOČASNÝ RÁJ
Maďarský film. Začátek a konec lásky, zrozené v těžkých letech. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 26.—28. 7. ZVÍŘE
Francouzský film. Komedie, plná odvážných skoků, z nichž poslední vede k oltáři. Film je mládeži přístupný.
-
29. 7.—4. 8. HRA NA LÁSKU
Bulharský film. Příběh velkých slov a lehkovážného podvodu. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 5.—8. 8. HAZARDNÍ HRA
Film USA. Vzrušující příběh z americké dálnice. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 9.—11. 8. POLICAJT NEBO ROŠTÁK
J. P. Bemondo v hlavní roli francouzské kriminální komedie. Film je mládeži přístupný.
-
- 12.—15. 8. NEÚPLNĚ ZATMĚNÍ
Český film. Příběh děvčátka, postiženého vážnou oční chorobou. Film je mládeži přístupný.
-
- 16.—18. 8. ZBOJNICKOU CESTOU
Rumunský film. Příběh muže, kterému láska dala sílu k boji proti bezpráví. Film je mládeži přístupný.
-
- 19.—22. 8. ROZBITÉ ZRCADLO
Anglický detektivní příběh podle Agáthy Christie. Film je mládeži přístupný.
-
- 23.—25. 8. JAROSLAV MOUDRÝ
Sovětský film. Historický obraz největšího rozmachu Kijevské Rusi. Film je mládeži přístupný.
-
- 26.—29. 8. ÚTĚK Z ALCATRAZU
Film USA. Dramatický útěk vězňů ze skalnatého ostrova. Mládeži přístupno. Nevhodný pro děti do 12 let.

30. 8.—1. 9. BALADA PRO BANDITU
Český film. Trampský muzikál Divadla na provázku. Film je mládeži přístupný.

Začátky představení jsou v 18.00 hodin.

LETNÍ KINO

15.—18. 7. BRUBAKER
Americký film. Drsný příběh z americké věznice podle skutečné události. Film je mládeži nepřístupný.

19.—21. 7. TŘI MUŽI NA ZABITÍ
Francouzský film. Drama profesionálního hráče karet, který se stal nepohodlným svědkem. Film je mládeži nepřístupný.

22.—25. 7. ŠPINAVÉ ZÁLEŽITOSTI
Francouzský film. Zdánlivě náhodné setkání, které pomohlo k odhalení obchodu s drogami. Film je mládeži nepřístupný.

26.—28. 7. SVÍTÁNÍ ZULUŮ
Historická bitva, která otřásla základy britského impéria. Film USA. Mládeži přístupno.

29. 7.—1. 8. CUKR, MED A FEFERONKY
Italský film. Veselé soudničky o mužích, kteří nečekaně uvízli v osídlech lásky. Mládeži do 18. let nepřístupno.

2.—4. 8. PŘÍHODY PANA PŘÍHODY
Česká komedie o věcech vážných převážně nevážně. Film je mládeži přístupný.

5.—8. 8. V ROLI KASKADÉRA
Film USA. Drama muže, který se ocitl v roli bezohledného režiséra. Film je mládeži nepřístupný.

9.—11. 8. SILNICE NEAPOL—ŘÍM NEPRŮJEZDNÁ
Italský film. Dlouhé hodiny, které daly průchod lidským vášním. Mládeži do 18 let nepřístupno.

12.—15. 8. SRDEČNÝ POZDRAV ZE ZEMĚKOULE
Česká komedie o dvou ufonech, kteří objevují naši planetu. Film je mládeži přístupný.

16.—18. 8. TRUMFOVÉ ESO
Italská komedie s Terencem Hillem v hlavní roli. Film je mládeži přístupný.

19.—22. 8. JDI ZA MÁMOU, TÁTA PRACUJE
Francouzský film. O jedné lásce bývalé a jedné nové. Film je mládeži nepřístupný.

23.—25. 8. VABANK
Polský film. Perfektně připravená loupež, jejímž hlavním cílem byla pomsta. Film je mládeži přístupný.

26.—29. 8. TOM HORN
Film USA. Western o najatém pistolníkovi, který se stal nepohodlným. Film je mládeži přístupný.

30. 8.—1. 9. PŘIPOUTEJTE SE, PROŠÍM
Film USA. Bláznivá komedie o nevyhnutelné katastrofě, k níž nakonec nedošlo. Film je mládeži přístupný.

Začátky představení v srpnu po setmění, tj. asi ve 20.30 hodin. Za nepříznivého počasí hrajeme program Letního kina v kině Svět ve 20.30 hod.

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI — každou sobotu v 16.00 hodin

2. 7. TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA
Známa barevná česká pohádka.

9. 7. O KOCOURU MIKEŠOVI A JEHO KAMARÁDECH
Pásmo krátkých filmů.

16. 7. ŠELMA
Film NDR. Nebezpečné dobrodružství odvážného chlapce.

23. 7. MÁTE DOMA LVA?
Český film.

30. 7. DĚVČÁTKO A KLOKAN
Kreslený australský film. O malé Dorotce, která si povídala se zvířátky.

6. 8. REK ROBINSONEM
Polské pásmo pro malé i velké.

13. 8. PRINC Z DALEKÉHO SVĚTA
Rumunská barevná pohádka.

20. 8. MALÁ TLUSTÁ TILLA
Film NDR. O nevyhlášené válce ve světě malých dětí.

27. 8. PRINCEZNA SE ZLATOU HVĚZDOU NA ČELE
Česká pohádka. O krásné Ladě, zlém králi a dobrém princovi.

PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ — každou neděli v 15.30 hodin

-
3. 7. VÍTR V KAPSE
Úsměvný příběh o trampotách dozrávání. Český film.
-
10. 7. VÝSTŘEL DO ZAD
Sovětský film. Vzrušující pátrání po vrahovi úspěšného spisovatele.
-
17. 7. SUDÁ A LICHÁ
Riskantní partie s falešnými hráči pokru.
-
24. 7. FANTASTICKÝ SVĚT MARIE MONTIELOVÉ
Argentinský film. O snech a touze, která překonala životní krizi.
-
31. 7. ZVÍŘE
Francouzský film. Komédie plná odvážných skoků, z nichž poslední vede k oltáři.
-
7. 8. U POKLADNY STÁL
Česká veselohra s Vlastou Burianem v hlavní roli.
-
14. 8. ELVIS PRESLEY
Americký film. Král rokenrolu a jeho cesta za slávou.
-
21. 8. DOBRÝ VOJÁK ŠVEJK
Český film podle světoznámého románu J. Haška. Tento film je nevhodný pro mládež do 12 let.
-
28. 8. POSLUŠNĚ HLÁSÍM
Pokračování osudů dobrého vojáka Švejka. Tento film je nevhodný pro mládež do 12 let.

Změna programu vyhrazena.